

УДК 378.147:005.57

Олена Політова,
к. іст. н., доцент,
завідувач кафедри інформаційних комунікацій
Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РОЗРОБЛЕННЯ ВИБІРКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМУНІКАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»
ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
В13 «БІБЛІОТЕЧНА, ІНФОРМАЦІЙНА ТА АРХІВНА СПРАВА»**

Розкрито концептуальні засади проектування вибіркової навчальної дисципліни «Комунікаційний менеджмент» для підготовки магістрів спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа». Обґрунтовано структуру дисципліни, її зміст, компетентнісний потенціал та очікувані результати навчання в контексті сучасної професійної підготовки.

Ключові слова: *комунікаційний менеджмент; вибірка навчальна дисципліна; підготовка магістрів; спеціальність В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа»; професійна підготовка; інформаційне середовище; компетентнісний підхід.*

The paper presents the conceptual foundations for the design of the elective course «Communication Management» for master's students in specialty B13 «Library, Information and Archival Studies». The structure, content, competency-based orientation, and expected learning outcomes of the course are substantiated in the context of contemporary professional education.

Keywords: *communication management; elective course; master's training; specialty B13 "Library, Information and Archival Studies"; professional education; information environment; competency-based approach.*

Розвиток інформаційного суспільства, цифрова трансформація професійної діяльності та зростання ролі інформації як стратегічного ресурсу зумовлюють необхідність оновлення змісту підготовки майбутніх фахівців інформаційної сфери. Сучасний магістр спеціальності В13 «Бібліотечна, інформаційна та архівна справа» (далі – БІАС) має бути готовим не лише до організації інформаційної діяльності, а й до управління комунікаційними процесами, інформаційними потоками, взаємодією із різними цільовими аудиторіями та створення ефективного інформаційного середовища організації. Це актуалізує потребу у впровадженні освітніх компонентів, які поєднують управлінський, комунікаційний та інформаційний підходи.

Особливого значення в сучасних умовах набувають вибіркові освітні компоненти, які забезпечують реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти та створюють основи для формування новітнього набору професійних компетентностей. Для забезпечення таких можливостей кафедраю

інформаційних комунікацій факультету української філології, культури і мистецтва Київського столичного університету імені Бориса Грінченка до каталогу вибіркових дисциплін для підготовки магістрів спеціальності В13 БіАС було запропоновано навчальну дисципліну «Комунікаційний менеджмент». Вибір здобувачами цієї дисципліни як складової власної індивідуальної освітньої траєкторії засвідчив її затребуваність та актуальність запропонованої тематики, що стало підґрунтям для подальшого проектування її змістового наповнення.

Метою повідомлення є обґрунтування концептуальних засад проектування вибіркової навчальної дисципліни «Комунікаційний менеджмент» для підготовки магістрів спеціальності В13 БіАС з урахуванням її ролі у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти.

Проблематика комунікаційного менеджменту активно досліджується сучасними українськими науковцями. О. Гнилянська розглянула інформаційно-комунікаційний менеджмент як складову стратегічного управління організацією [2]; Н. Баган, В. Собчишин, В. Дяченко та Л. Власенко [1] акцентували увагу на його ролі у формуванні організаційної культури; О. Сумець досліджувала комунікаційні бар'єри та шляхи підвищення ефективності внутрішніх комунікацій [3]. Водночас, аналіз цих та інших праць свідчить, що основна увага приділялася окремим аспектам комунікаційної діяльності, тоді як питання їх комплексного відображення у змісті професійної підготовки магістрів спеціальності В13 БіАС залишається недостатньо висвітленим.

Метою вибіркової навчальної дисципліни «Комунікаційний менеджмент» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності В13 БіАС є формування у студентів системного бачення комунікаційного менеджменту як важливої складової професійної діяльності фахівця інформаційної сфери, а також розвиток компетентностей, необхідних для ефективного управління комунікаціями в сучасних організаціях.

У процесі розроблення дисципліни встановлено, що традиційне трактування комунікаційного менеджменту як системи управління внутрішніми та зовнішніми комунікаціями вже не повною мірою відповідає сучасним умовам функціонування інформаційного суспільства. Нині для фахівців інформаційної, бібліотечної та архівної справи комунікація є не лише способом передачі інформації, а й механізмом організації інформаційної діяльності, координації взаємодії, управління знаннями та підтримки процесу прийняття управлінських рішень. На відміну від традиційних навчальних курсів, у яких комунікаційний менеджмент вивчається переважно як система організації комунікаційних процесів, запропонована дисципліна побудована на ідеї управління інформаційним середовищем організації. Саме ця концепція визначила добір тем, логіку їх вивчення та систему професійних компетентностей, формування яких передбачено освітньою компонентою.

У межах запропонованого підходу інформаційне середовище організації розглядається не лише як сукупність інформаційних ресурсів, цифрових технологій, а як цілісна система взаємодії людей, інформації, комунікаційних процесів, організаційної культури та управлінських рішень. За таких умов

комунікаційний менеджмент виконує інтегруючу функцію, забезпечуючи узгодженість інформаційних потоків, ефективний зворотний зв'язок, координацію діяльності структурних підрозділів і підтримку відкритої комунікаційної взаємодії.

Відповідно до запропонованої концепції зміст дисципліни охоплює теоретичні засади комунікаційного менеджменту; питання управління внутрішніми й зовнішніми комунікаціями, стратегічних та кризових комунікацій, цифрових комунікаційних технологій, управління інформаційними потоками, комунікативного лідерства, формування організаційної культури та оцінювання ефективності комунікаційної діяльності. Така структура забезпечує міждисциплінарний характер підготовки та орієнтує здобувачів на комплексне розв'язання професійних завдань у сфері інформаційної діяльності.

Таким чином, у процесі розроблення вибіркової навчальної дисципліни «Комунікаційний менеджмент» запропоновано особливий підхід до її змістового наповнення: комунікаційний менеджмент розглядається не лише як окрема управлінська функція, а як основа формування інформаційного середовища сучасної організації. Запропонована концепція спрямована на формування у майбутніх магістрів спеціальності В13 БіАС системного бачення комунікаційної діяльності, а також їх готовності до ефективного управління інформаційними процесами в умовах цифрової трансформації.

Список використаних джерел

1. Баган Н., Собчишин В., Дяченко В., Власенко Л. Роль комунікативного менеджменту у процесі формування та розвитку організаційної культури підприємства». *Вісник Хмельницького національного університету. Серія : Економічні науки.* 2024. № 6. С. 307-311. URL : <https://dspace.pdau.edu.ua/entities/publication/830b0ae3-ed2b-403f-8588-8faacescfb50c>. (дата звернення: 29.07.2026)
2. Гнилянська О. В. Роль інформаційно-комунікаційного менеджменту в стратегічному управлінні організацією. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка».* Серія “Проблеми економіки та управління”. Vol. 8, № 2, 2024. 182-196. URL : <https://doi.org/10.23939/semi2024.02.182> (дата звернення: 29.07.2026)
3. Сумець О. Комунікативний менеджмент: бар'єри комунікацій персоналу організацій. *Вчені записки Університету «КРОК».* 2024. Вип. 4(76). С.134-145. URL : <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2024-76-134-145> (дата звернення: 29.07.2026)